

Βιβλίο Γραμματικής: Αντωνυμίες: σελ. 66-73

1. Να υπογραμμίσετε τις αντωνυμίες και να βρείτε το είδος τους:

- Όποιος δε φοβάται, ας έρθει εδώ.
- Θυμάσαι εκείνο το ωραίο καλοκαίρι;
- Πάει χαμένος τόσοσ κόπος.
- Νιώθω κάποια αγωνία μέσα μου.
- Δεν ξέρω κανέναν εδώ.
- Τι είναι τούτο εδώ;
- Κάνει ό,τι θέλει.
- Έχω αργήσει κάμποσες φορές.
- Δεν ήταν τέτοιος άνθρωπος.
- Όσα δίνεις, τόσα παίρνεις.
- Όποιος δεν έχει μυαλό, έχει πόδια.
- Πηγαίνει εκδρομή κάθε Κυριακή.
- Τι μισθό παίρνεις;
- Εκείνη τη χρονιά υποφέραμε.
- Εσύ η ίδια θα πας;
- Δε μιλάει ο ένας στον άλλο.
- Σέβομαι τον εαυτό μου.
- Ο πατέρας μου είναι άρρωστος.
- Πόσοι λείπουν σήμερα;
- Όσοι θέλουν να έρθουν, να το δηλώσουν.
- Πήγα ο ίδιος εκεί.
- Εσένα φώναξαν;
- Ο κήπος τους ήταν ο πιο όμορφος της γειτονιάς.
- Αυτό το πρόβλημα με δυσκόλεψε.
- Έχει μεγάλη ιδέα για τον εαυτό του.
- Θα πάω μόνος μου.
- Όποιος φωνάζει, δεν έχει πάντα δίκιο.
- Πες ό,τι θέλεις.
- Πόσες μέρες θα πάμε διακοπές;
- Κάποιος γείτονας έτρεξε να βοηθήσει.

2. Σημειώστε αν ο τύπος ένας μια ένα των παρακάτω φράσεων είναι αόριστη αντωνυμία, αόριστο άρθρο ή αριθμητικό επίθετο:

- Αγαπούσαμε ο ένας τον άλλον βαθιά.
- Το χρειάστηκα σε μια δύσκολη ώρα.
- Αν ένας παίκτης αρρώσταινε, η ομάδα του τον αντικαθιστούσε.
- Μου έστειλε ένα γράμμα από τη χώρα του.
- Κοίταξε ο ένας τον άλλο με σημασία.
- Η πόρτα χτύπησε και σηκώθηκε ένας για να ανοίξει.
- Ένα παιδί σε ζητάει.
- Ξεφύλλισα ένα περιοδικό για να περάσει η ώρα.
- Μια φορά κι έναν καιρό ήταν ένας ξυλοκόπος.
- Ας με βοηθήσει ένας να μεταφέρω το φορτίο.
- Έριξε το δέντρο και είδε μια φωλιά.
- Ο θόρυβος κράτησε μόνο ένα λεπτό.

3. Να σημειώσετε ποιες από τις υπογραμμισμένες λέξεις είναι άρθρα και ποιες αδύνατοι τύποι της προσωπικής αντωνυμίας:

- Κάλεσέ τον το φίλο σου στην παρέα μας.
- Συγχώρεσέ την, δεν το ήθελε.
- Πήραν τον κατάλογο και του τον έδωσαν.
- Την είδα την Ξανθούλα, την είδα χθες αργά.
- Την ημέρα που τον συνάντησα του έδωσα τους δίσκους της Μαρίας.
- Τους πήρα τηλέφωνο, αλλά δεν το σήκωναν.

4. Ποιο συντακτικό ρόλο παίζουν οι υπογραμμισμένες αντωνυμίες:

- Όσοι κλέφτες το ακούσανε, πήγαν να προσκυνήσουν.
- Δεν βρίσκω τίποτα σ' αυτόν τον κατάλογο.
- Ποιος είναι αυτός;
- Ο δάσκαλος με συμπαθεί.
- Η ζωή τους ήταν μονότονη.
- Τη διέλυσε ο χαμός του αδερφού της.
- Όσοι συνεργάστηκαν μαζί του βγήκαν κερδισμένοι.
- Δώσε μου τα βιβλία.
- Κανένας δεν περίμενε τέτοιο κακό.
- Με τέτοια βαθμολογία θα περάσεις στη σχολή που θέλεις.
- Με όσα σας είπα, θέλω να σας προβληματίσω.
- Κανένας δε μας αγαπά τόσο πολύ όσο οι γονείς μας.
- Το βιβλίο αυτό είναι δικό μου.
- Κανένας άνθρωπος δεν είναι παντογνώστης.
- Ο παππούς μου μένει μαζί μας.

5. Να αντικαταστήσετε τους αδύνατους τύπους των προσωπικών αντωνυμιών με τους αντίστοιχους δυνατούς, όπου είναι δυνατόν:

- Να μου επιστρέψεις τα βιβλία που σου δάνεισα.
- Μου είπαν τα νέα για τον αδερφό της και λυπήθηκα.
- Η Μαρία της έδωσε τα τετράδιά της και τα έβαλε στη θέση τους.
- Σου είπα να μην του ξαναμιλήσεις ποτέ.
- Του άρεσε να ακούει μουσική.
- Καθόταν ώρες με τη μητέρα της.
- Του ευχήθηκαν «Καλό ταξίδι».
- Πες τους να μην προχωρήσουν την υπόθεση χωρίς να με ρωτήσουν.
- Αν τις δεις, φερ' τες μαζί σου.
- Αν είχα εγγονάκια, θα τους έλεγα παραμύθια.
- Της τηλεφώνησα να μην έρθει.

6. Να σχηματίσετε σύνθετα με τις παρακάτω λέξεις και τη λέξη φίλος ως α' ή β' συνθετικό:

άνθρωπος→	λόγος→
πόλεμος→	σοφός→
τιμή→	ζώο→
ασθενής→	ποδόσφαιρο→
ειρήνη→	μουσική→
άθλος→	παλιός→

7. Συμπληρώστε τον παρακάτω πίνακα ώστε να σχηματιστούν οικογένειες λέξεων:

	παράγωγες	ως α' συνθετικό	ως β' συνθετικό
δίκη			
θάλασσα			
κράτος			
βίος			

8. Βρείτε από 10 λέξεις (παράγωγες ή σύνθετες) που να ανήκουν στην ίδια οικογένεια με τα ρήματα: βάζω (βάλλω), παίζω.

9. Βρείτε από 5 παράγωγες ή σύνθετες λέξεις (α' ή β' συνθετικό) που να ανήκουν στην ίδια οικογένεια με τις λέξεις άνεμος και πατέρας.